

Сайтът **desebg.com** публикува коментара по данни от национално представително изследване на **Екзакта Рисърч Груп**, проведено през октомври 2017 г. по поръчка на Комисията по досиетата относно обществените настроения и очаквания към процеса на отварянето на архивите на тоталитарните комунистически служби, огласяването на техните агенти и работата на независимия държавен орган в това направление.

Изследването бе представено от директора на социологическата агенция социоложката Лидия Йорданова във вторник на международната конференция „Документите на комунистическите тайни служби – реалност, образование и памет“, която бе организирана от Комисията по досиетата в Дома на Европа в София.

Социологическото изследване е представено с друго допитване на Екзакта до анкетираните 1000 пълнолетни български граждани от цялата страна по въпроса нужно ли е да се изучава комунистическият режим у нас? Проблем, по който беше направена важна крачка от Министерството на образованието и науката в началото на тази година с приемането на нова учебна програма по предмета история за X клас от учебната 2019/2020 г., в която периода на комунизма залегна с нови адекватни знания и термини.

Интерес на българите към дейността на Комисията по досиетата

Всеки четвърти българин, участвал в националното изследване на „Екзакта Рисърч Груп“ твърди, че се интересува от работата на Комисията по досиетата. Данните показват, че тези отговори не са политически обагрени. Сред интересуващите се от

Написано от Екзакта Рисърч Груп
Неделя, 29 Април 2018 16:24

работата на Комисията се срещат по-често мъже, хора на възраст над 50 години, високообразовани българи и жители на столицата.

Изкушената аудитория по темата еднозначно може да бъде определена като елитна, а във възрастов план става дума за хора, които по-скоро имат непосредствени впечатления от времето на ДС у нас.

Ако сравним данните от настоящото изследване, с тези от наши изследвания, проведени още при създаването на Комисията, се вижда, че нараства дялът на българите, които са наясно с нейната дейност.

През 2009 г. неинформираните за работата на Комисията са били 24%, а днес те са едва 9%. В този смисъл Комисията по досиетата е свършила важна работа – тя е станала разпознаваема. Това стимулира посещенията на сайта ѝ, както и на сайта **deseb g. m** **co** .

Трябва ли да има постоянно действащ независим държавен орган

като сегашната Комисия по досиетата?

Отговорът на българската общественост е категорично утвърдителен. 49% от интервюираните в националното представително проучване на Екзакта са убедени в ползата от съществуването на подобен държавен независим орган, а 23% не виждат особен смисъл от него занапред.

Избирателите на повечето партии подкрепят категорично съществуването на Комисията. Единствено сред симпатизиращите на БСП мненията по въпроса са поляризирани. 41% от социалистите се обявяват за съществуване на Комисията, а 36% са против.

56% от анкетиранияте аргументират позицията си за нуждата от съществуване на Комисията с желанието си за публично огласяване на резултатите от извършваните проверки. Този висок дял остава непроменен през последните 5 години.

61% от българите са убедени, че лицата на изборни длъжности и тези на ръководни постове в държавните институции задължително трябва да бъдат проверявани за принадлежност към структурите на ДС или към разузнавателните служби на БНА. Едва 16% мислят, че подобни проверки са ненужни (сред тях и 36% от избирателите на БСП).

Нужни ли са промени в законодателството, по което работи Комисията?

За последните шест години с 5% нарастват желаещите да има промени в Закона за досиетата. Важна задача на настоящото изследване бе да установим какви промени в Закона за досиетата очакват хората.

Най-масовото очакване за промени в закона (заявено от 25% от българите) е свързано с общественото желание за разширяване на обхвата на проверяваните лица от Комисията. Очевидно все още съществува известен дефицит на доверие по това дали всички сътрудници на бившата ДС в крайна сметка ще бъдат някога публично огласени.

Едва 6% очакват законово да се ограничи обхватът на проверяваните лица. Подобни искания към закона имат главно избирателите на БСП.

Нужно ли е да се изучава комунистическият режим у нас?

Ще представя пред вас отговорите на този въпрос от изследване, което приключи преди броени дни и което е част от плановия омнибус на „Екзакта Рисърч Груп“ за месец април 2018 г.

59% от българите одобряват идеята в новата учебна програма по история и цивилизация за 10 клас да се изучава комунистическия режим. 22% са противниците на подобно обучение.

Обучението се подкрепя от хора в активна трудова възраст (между 40 и 60 години), от високообразовани и заможни хора, както и от жители на градовете на страната. Противниците на обучението са главно хора на възраст над 60 години и жители на селата.

50% от социалистите одобряват включването на темата в учебната програма на 10 клас, а 35% са против. Редно е левите лидери у нас да държат сметка за общественото мнение и да се съобразяват с него в политическото си говорене по темата.

Кои са основните препоръки от страна на гражданите към Комисията,

които открии това изследване на Екзакта?

1. Да се работи за повишаване на интереса към работата на Комисията сред младите хора на възраст до 40 години;
2. Да се работи за повишаване на информираността по темата сред жените;
3. Да се работи по-активно за популяризиране дейността на Комисията в градовете извън столицата;
4. Да се работи за разширяване на присъствието на Комисията в социалните мрежи;
5. Да се разшири достъпът на гражданите до продуктите от изследователските и издателските усилия на Комисията (вкл. и по Интернет).